

Afet Lojistiği Performansı, Personel Performansı ve Afete Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma

Volkan MAZIOĞLU*

Özet

Afet lojistiği, zarar görmüş insanların ihtiyaçlarını giderebilmek amacıyla malların, eşyaların ve ilgili bilginin ilk üretim noktasından son tüketim noktasına kadar verimli ve maliyet etkin bir şekilde akış ve depolanması, planlanma ve uygulanması ile kontrolü olarak tarif edilmektedir.

Afet yerine varma süresi, afete müdahale süresi, afet ortamının eski haline dönme süresi, afetten kurtulanların oranı, benzer afet büyüklüğüne göre ölüm oranları, benzer afet büyüklüğüne göre yaralanma oranları, okulların eğitime dönüş süreleri gibi faktörler afet müdahale performansı göstergelerini oluşturmaktadır.

Çalışmanın temel amacı, lojistik performansı, personel performansı ve afet müdahale performansı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışma Kastamonu İl afet ve acil durum müdürlüğü çalışanları üzerinde yapılmış, veriler anket yöntemiyle toplanmıştır. Veriler SPSS 23.0 programında analiz yapılmıştır. Çalışma sonucunda lojistik performansı ve afet müdahale performansı arasında

* Kastamonu Üni., SBE Y. Lisans Öğrencisi, volkanm8@gmail.com (orcid: 0000-0002-3279-3100)

*A Research For Examining The Relationship Between Logistic Performance
And Disaster Respanse Performance (ss. 45- 62) Volkan Mazioğlu*

olumlu bir ilişki bulunmuştur. Çalışma sonrasında kazanılan bulguların; işletmelere, bu yönde bilgi edinmek isteyen araştırmacılara bilgi sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik Performansı, Afet Müdahale Performansı, Personel Performansı

JEL Kodu: M10, Q54

**A Research For Examining The Relationship Between Logistic Performance
And Disaster Respanse Performance**

Abstract

Disaster logistics is described as the control of the flow and storage of goods, goods and related information from the first production point to the last consumption point in an efficient and cost-effective manner, with planning and implementation, in order to meet the needs of the damaged people.

Factors such as disaster response time, disaster response time, disaster recovery time, rate of survivors of disaster, death rates according to similar disaster size, rates of injury according to similar disaster size, and turnaround times of schools are the indicators of disaster response performance.

The main aim of the study is to examine the relationship between logistics performance and disaster response performance and to present information on this subject. The study was done to the employees of Kastamonu Provincial Disaster and Emergency Directorate. Data were collected by questionnaire and factor and correlation analysis was done in SPSS program.

A positive relationship was found between logistics performance and disaster response performance. Findings obtained after the study; it is expected that the researchers who want to obtain information in this direction can provide information.

Key words: Logistics Performance, Disaster Response Performance, Personnel Performance

JEL Code: M10, Q54

1. Giriş

Teknolojinin ve bilimin çok hızlı bir şekilde ilerlemesine rağmen yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi meydana gelen doğal afetler nedeniyle halâ

milyonlarca insan hayatını kaybetmekte, evsiz kalmakta ve ülkeler çok büyük kayıplar yaşamaktadır. Tüm yaşanan olumsuzlukları en aza indirmek, fiziksel ve psikolojik hizmetlerin, kurtarma ekipmanlarının, yiyecek, su ve ilaç gibi temel gereksinimlerin yeterli miktarda, olması gereken yere ve zamanında ulaştırılması temeline dayanan afet yönetimi ile gerçekleşecektir.

Oluşan bir afet sonucunda olay yerine hızlı bir şekilde varılması birçok şeyi değiştirebilir. Bu durumda Lojistik performansının, Personel performansı ve Afet müdahale performansının iyileştirilmesi bu olayları en az kayıpla sonlanmasına yardımcı olur. Bunlara örnek verilecek olursa; araçların ve ekipmanların iyileştirilmesi afet yerine varma süresini ve olaya müdahale süresini kısaltır. Nitelikli personel yetiştirilmesi ve işe alınması afete çok boyutlu ve profesyonel müdahale edebilmeyi ve afet müdahalesinden daha çabuk sonuç alabilmeyi, afet ortamının eski haline dönüşme süresini kısaltmış olur ve hayatın normale dönme süresi kısalır, afetten kurtarılanların oranı artar, benzer afet büyüklüğüne göre ölüm oranı azalır ve okullara dönme süresi kısalır.

Toplum içinde maddi ve manevi kayıplara sebep olan, hayatı durduran yada kesintiye uğratan olaylara afet denir. Afetler doğadaki yaşayan her canlıyı olumsuz etkileyen, fiziksel ekonomik ve sosyal kayıplara sebep olan ekolojik sistemi bozarak bir başka afet riskinin olmasına neden olan insan kaynaklı veya doğa kaynaklı olaylardır (Şen, 2017: 8).

Performans ise planlanan bir işin ya da görevin yerine getirilme düzeyi ya da davranış biçimidir (Özdemir, 2007: 3). Afet Lojistiği ise, Afet ve acil durumlara müdahalede ihtiyaç duyulacak tüm güç ve kaynakları ulusal ve yerel düzeyde planlamak, bu güç kaynakların olay bölgesine hızlı ve etkin bir şekilde koordinasyonundan sorumlu ana ve destek çözüm ortaklarının ve yerel düzeyde sorumlu birimlerin görev ve sorumlulukları ile planlama esaslarını belirlemek üzere afet ve acil durum müdahale hizmetleri yönetmeliği yayınlanmıştır (Küçük, 2016: 301).

Önceleri çoğunlukla çeşitli yardım kuruluşları, devlet kurumları, sigorta şirketleriyle ilişkilendirilen afet yönetimi süreç boyunca planlamanın öneminin anlaşılması ile birlikte lojistik ve lojistik planlama ile ayrılmaz bir bütün haline gelmiş olması da bu ilişkiyi güçlendirmiştir.

2. Teorik Çerçeve

Lojistiğin temelleri, ilk organize ticari etkinliklere dayanmaktadır. Bir çalışma alanı olarak lojistik, firmaların 1900'lerin başında tarım ürünlerinin dağıtımında yer ve zaman faydası oluşturmak amacıyla gerçekleştirdikleri bir firma stratejisidir (Lambert, Stock, & Ellram, 1998, s. 5). Lojistik kavramı ilk defa "ordunun malzemelerinin ve ordu personelinin taşınması ile ordu malzemelerinin yenilenmesi ve bakımı" anlamında, askeri bir fonksiyonu belirtmek için kullanılmıştır (Bowersox & Closs, 1996, s. 9).

Lojistik; mal ve hizmet tedarikine yönelik planlama, organizasyon, nakliye ve yöntem faaliyetlerinin bütünüdür.

Performans, batı kökenli kelimeler grubunda yer alır ve Fransızca kökenli bir kelimedir. Performans; Bir görevin yerine getirilmesi, hedeflere ulaşım çabalarının etkinlik ve verimlilik seviyesidir. Aynı okuldan mezun, aynı eğitimi almış kişilerin çalışma yaşamındaki başarılarının farklı olması, birisi üst kademelere doğru çıkarken diğerinin aynı statüde kalması büyük ölçüde performansa bağlıdır (Bingöl, 2006).

Lojistik performansı; İşletmelerin, kentlerin veya tedarikçilerin lojistik yetkinlik bakımından karşılaştırmalı durumunu ortaya koyan değerler bütünüdür. Bu değerler, hız, maliyet, zaman, esneklik ve çeviklik vb. biçiminde ifade edilir. (Küçük, 2016: 142).

Ülkemizin geçmişten bugüne kadar yaşadığı afet olayları incelendiğinde bunun % 61' ini depremlerin, % 15'ini heyelanların, % 14'ünü sellerin, % 5'ini kaya düşmelerinin, % 4'ünü yangınların ve % 1'ini ise diğer afetlerin (çığ, fırtına, yağmur gibi) oluşturduğu bilinmektedir. Afet; insanlar için fiziksel, sosyal, ekonomik kayıplara neden olan süregelen yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak ya da kesin tiye uğratarak toplulukları etkileyen ve etkilenen topluluğun kendi imkân ve kaynaklarını kullanarak baş edemeyeceği doğal, teknolojik ya da insan kökenli olaylardır.

Afet lojistiği, olağan üstü durumlardan etkilenen, yardıma ihtiyacı olan ve yardıma muhtaç insanlara yardım edebilmek için insanların, kaynakların, teknik imkanların ve bilginin toplanmasını kapsayan sistemler ve süreçler olarak tanımlanmaktadır (Van, 2006: 475-489).

Önceleri çoğunlukla çeşitli yardım kuruluşları, devlet kurumları, sigorta şirketleriyle ilişkilendirilen Afet Yönetimi (Hale ve Moberg, 2005:197) süreç

boyunca planlamanın öneminin anlaşılması ile birlikte lojistik ve lojistik planlama ile ayrılmaz bir bütün haline gelmiştir. Özellikle 2004 yılında Asya’da meydana gelen Tsunami felaketinden sonra Afet Lojistiği birçok akademisyen ve uygulamacının ilgilendiği temel bir konu olmuştur.

Afet Lojistiği’nin uygulama alanı, içinde bulunulan şartlar açısından İşletme Lojistiği’nden çok daha zordur. Özellikle talep ve tedarik konusunda büyük bir belirsizlik hakimdir (Kovacs ve Spens, 2007: 108). Kapsamlı bir afet yönetim mekanizmasında en önemli faktörlerden biri kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon olduğu ve yönetimin başarısının ağırlıklı olarak bu faktöre bağlı olduğu görülmüştür. Tedarik zinciri boyunca etkileşim içerisinde olunacak birimlerin seçiminde temel ölçü fiyatlar (net fiyatlar, iskontolar, ödeme şartları) kalite ve hizmettir. (Teslim zamanı, güvenilirlik, esneklik). Fakat lojistik etkinliğinin belirlenmesinde yararlanılan çeşitli performans ölçüleri mevcuttur. Teknolojinin ve bilimin çok hızlı bir şekilde ilerlemesine rağmen yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi meydana gelen doğal afetler nedeniyle hala milyonlarca insan hayatını kaybetmekte, evsiz kalmakta ve ülkeler çok büyük kayıplar yaşamaktadır. Tüm yaşanan olumsuzlukları en aza indirmek, fiziksel ve psikolojik hizmetlerin, kurtarma ekipmanlarının, yiyecek, su ve ilaç gibi temel gereksinimlerin yeterli miktarda, olması gereken yere ve zamanında ulaştırılması temeline dayanan afet yönetimi ile gerçekleştirilecektir.

3. Çalışmanın Amacı

Araştırmada amaçlanan Afet Lojistiği performansı, personel performansı ve Afet müdahale performansı arasındaki ilişkiyi incelemektir.

4. Kapsam ve Metodoloji

Araştırma il afet ve acil durum müdürlüğü çalışanları ile yürütülmüştür. Toplam 34 istenen 24 kişi ile yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır.

Toplanan verilerin analizi SPSS 23.0 programında yapılmış, geçerlilik ve güvenilirlik test edilmiş ve korelasyon analizi yapılmıştır.

Verilerin toplanması sürecinde anket yönteminden yararlanılmış araştırma anketi üç bölümden oluşmakta olup

Birinci bölümde il afet ve acil durum müdürlüğünün lojistik performansı ile ilgili sorular yer almakta bu bölümde 10 soru yer almaktadır. Beşli Likert ölçeğine göre hazırlanmış olup “1 Tamamen katılıyorum, 2 Katılıyorum, 3 Kararsızım, 4 Katılmıyorum, 5 Tamamen katılmıyorum” sıralamasından oluşmaktadır.

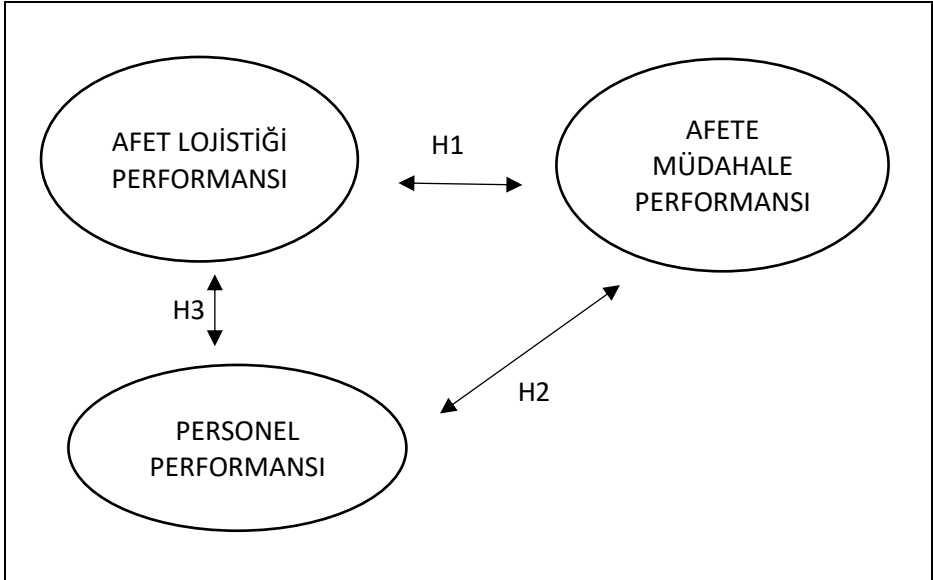

Anketin ikinci bölümünde ise personel performansı ile ilgili sorular yer almakta ve beş soru yer almaktadır. Yine sorular beşli likert ölçeği ile hazırlanmış olup “1 Tamamen katılıyorum, 2 Katılıyorum, 3 Kararsızım, 4 Katılmıyorum, 5 Tamamen katılmıyorum”a doğru bir sıralamadan oluşmaktadır.

Anketin son bölümü olan üçüncü bölümde ise afet müdahale performansı soruları yer almakta ve on sorudan oluşmaktadır. Sorular beşli likert ölçeği ile hazırlanmış olup “1 Tamamen katılıyorum, 2 Katılıyorum, 3 Kararsızım, 4 Katılmıyorum, 5 tamamen katılmıyorum”a doğru bir sıralamadan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında Küçük (2014) performans ölçeğinden yararlanılmıştır. Beşli likert ölçeğine göre hazırlanmış olup 1’tamamen katılıyorum dan 5 “tamamen katılmıyorum” a doğru bir sırayı içermektedir (Küçük, 2016: 81).

5. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli Şekil 1.’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Şekil 1.’de gösterildiği üzere Araştırmada lojistik performansı, personel performansı ve afet müdahale performansı arasındaki ilişki incelenmiştir. Küçük (2014) Afet Lojistik Performansı, Afet Müdahale Performansı ve Personel Performansı arasındaki güçlü bir ilişki tespit etmiştir.

Afet lojistiği performansı: Oluşan afet yerine en kısa sürede ulaşmayı ve afet

alanında yeterli teknik donanıma sahip olmayı amaçlar.

Personel performansı: Afete müdahalede personelin gerekli eğitim, nitelik ve sayısının yeterli olmasını amaçlar.

Afet müdahale performansı: Afet lojistiği ve personel performansı, afete müdahale performansına etki etmektedir lojistik faktörlerinin iyileştirilmesi ve personelin yeterli eğitim, sayı ve teknik donanıma sahip olması afete müdahaleyi de pozitif yönde etkileyip oluşan afetten en az zararlar sonuçlanmasını sağlayacaktır.

6. Hipotez

Lojistik performansı işletmelerin, kentlerin veya tedarikçilerin lojistik yenilik bakımından karşılaştırmalı durumunu ortaya koyan değerler bütünüdür. Bu değerler; hız, maliyet, zaman, esneklik ve çeviklik vb. biçiminde ifade edilebilir (Küçük, 2016: 142)

Afet lojistiği, olağanüstü durumlardan etkilenen, yardıma ihtiyacı olan ve yardıma muhtaç insanlara yardım edebilmek için insanların, kaynakların, teknik imkanların ve bilginin toplanmasını kapsayan sistemler ve süreçler olarak tanımlanmaktadır (Van, 2006: 475-489).

Afet lojistiği Afet ve acil durumlara müdahalede ihtiyaç duyulacak tüm güç ve kaynakları ulusal ve yerel düzeyde planlamak, bu güç kaynakların olay bölgesine hızlı ve etkin bir şekilde koordinasyonundan sorumlu ana ve destek çözüm ortaklarının ve yerel düzeyde sorumlu birimlerin görev ve sorumlulukları ile planlama esaslarını belirlemek üzere afet ve acil durum müdahale hizmetleri yönetmeliği yayınlanmıştır (Acar, 1992: 85-108).

Akyol (2015) "Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İş gören Tatmini İle Başarı Algısı İlişkisi: Afad Örneği" başlıklı yüksek lisans tezinde değişkenlerin aralarındaki ilişki incelenmiştir ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Bu literatür doğrultusunda hipotezler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

H₁: Afet Lojistik performansı ve afet müdahale performansı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: Personel performansı ve afet müdahale performansı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

H₃: Lojistik performansı ve personel performansı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

7. Veri Analizi

Araştırmada elde edilen bulguların, güvenilirlik analizi ve geçerlilikleri test edilmiş ve doğrulanmıştır.

Tablo 1’de Lojistik performansı bulguları verilmektedir.

Tablo 1. Afet Lojistiği Performansı Faktör Analizi ve Bulgular

Faktör Ve Değişkenler	Faktör Yüğü	Öz değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO
Araçlar iyileştirilmiştir.	,810	4,991	0,615	0,84	1,70	,801
Araçların hızı iyileştirilmiştir.	,877				2,60	
Araçların kapasitesi iyileştirilmiştir.	,938				2,00	
Araçların sayısı artmıştır.	,785				2,40	
Ulaşım alternatifleri artmıştır.	,834				2,00	
Ekipmanlar iyileştirilmiştir.	,848				1,10	
Yollar iyileştirilmiştir.	,725				2,30	
Depolama olanakları iyileştirilmiştir.	,908				1,40	
Organizasyon alt yapısı iyileştirilmiştir	,679				2,20	
Sigorta uygulaması gelmiştir	,908				2,20	

*A Research For Examining The Relationship Between Logistic Performance
And Disadter Respanse Performance (ss. 45-) Volkan Mazioğlu*

Tablo 1'deki lojistik performansı kapsamındaki anketin bulunan sorularda elde edilen verilerin faktör yükleri 0,5'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analiz uygunluğu vardır. Faktör yükü en fazla olan değişken 0,938 ile araçların kapasitesi iyileştirilmiştir, 0,908 ile depolama olanakları ve sigorta uygulaması iyileşmiştir ve 0,877 ile araçların hızı iyileştirilmiştir. En düşük faktör yükleri ise 0,679 ile organizasyon alt yapısı iyileştirilmiştir ve 0,725 ile yollar iyileştirilmiştir, 0,785 ile araçların sayısı artmıştır verilerine ulaşılmaktadır. Öz değerler 4,991 çıkmış ve öz değerlerinin 1'den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu göstermektedir. Açıklanan toplam varyans oranı 50,615 çıkmıştır. Cronbach alpha katsayısı 0,84 olarak saptanmış ve 0,80 ve 1 arası ise ölçek yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermiştir. KMO değeri ise 0,801 olarak bulunmuş ve değerinin 0,60'ın üzerinde olması araştırmanın yeterli olduğunu göstermektedir (Küçük, 2016: 227-232)

Tablo 2'de Afet Müdahale Performansı bulgularına yer verilmiş ve çıkan sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 2. Afet Müdahale Performansı Faktör Analizi ve Bulgular

Faktör ve Değişkenler	Faktör yükü	Öz değer	Varyans Açıklama Oranı	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO
Afet yerine varma süresi kısalmıştır	,874	4,991	73,974	0,84	2,30	,801
Afete müdahale süresi kısalmıştır.	,903				3,20	
Afete çok boyutlu müdahale edilmektedir.	,840				2,00	
Afet müdahalesinden sonuç alma süresi kısalmıştır.	,950				2,00	
Afet ortamının eski haline dönüşme süresi kısalmıştır.	,807				2,40	
Afet mahallinde hayatın normale dönme süresi kısalmıştır.	,900				1,80	
Afetten kurtarılanların oranı artmıştır.	,896				2,00	
Benzer afet büyüklüğüne göre ölüm oranı azalmıştır.	,891				1,40	
Benzer afet büyüklüğüne göre yaralanma oranı azalmıştır.	,777				2,30	
Okulluların eğitime dönüş süreleri kısalmıştır.					1,30	

Tablo 2 de ifadelerin faktör yükleri 0,5'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygundur. En yüksek faktör yükü, 0,950 ile afet müdahalesinden sonuç alma süresi kısalmıştır, 0,903 ile Afete müdahale süresi kısalmıştır, 0,900 ile afetten kurtarılanların oranı artmıştır, 0,896 ile Benzer afet

büyüklüğüne göre ölüm oranı azalmıştır, 0,891 ile Benzer afet büyüklüğüne göre yaralanma oranı azalmıştır, Verileri olmuştur. En düşük faktör yükleri ise, 0,777 Okulluların eğitime dönüş süreleri kısalmıştır. Öz değer 4,991 çıkmış ve öz değerın 1' den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Açıklanan toplam varyans 73,974 çıkmıştır. KMO değeri 0,801 olarak bulunmuş ve KMO değeriınin 0,60'ın üzerinde olduğu araştırmanın yeterli olduğunu göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,84 olarak saptanmış ve 0,80 ve 1 arasında olduğunda ölçek yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 227-232).

Tablo 3'de Personel Performansı bulgularına yer verilmiş ve çıkan sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 3. Personel Performansı Faktör Analizi ve Bulgular

Faktör ve Değişkenler	Faktör Yüğü	Öz değeri	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO
Personelin niteliğı iyileşmiştir.	,820	4,991	62,543	0,840	2,60	,801
Personelin sayısı artmıştır.	,738				3,20	
Personelin eğitim düzeyi yükselmiştir.	,865				2,00	
Personelin bilinç düzeyi yükselmiştir.	,882				2,00	
Personel farklı alanlarda uzmanlaşmıştır.	,735				3,60	

Tablo 3 de personel performansının faktör yükleri verilmiştir ve yükler 0,5'in

üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğu görülmektedir. En yüksek faktör yüklerine göre faktör ve değişkenler, 0,882 ile personelin bilinç düzeyi yükselmiştir, 0,865 ile personelin eğitim düzeyi yükselmiştir. En düşük faktör yükleri ise, 0,735 personel farklı alanlarda uzmanlaşmıştır sonucu çıkıştır. Öz değer 4,991 çıkmış ve öz değerın 1' den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Açıklanan toplam varyans da ise 62,543 çıktığı görülmektedir. KMO değeri ise 0,801 çıkmıştır. Cronbach alpha katsayısı 0,84 olarak saptanmış ve 0,80 ve 1 arasında olduğunda ölçek yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 227-232).

Tablo 5. Korelasyon Analizi ve Bulgular

Değişkenler	Lojistik performansı	Personel performansı	Afet müdahale performansı
Lojistik performansı	1		
	24		
Personel performansı	,465*	1	
	,022		
	24	24	
Afet müdahale performansı	,553**	,820**	1
	,001	,000	
	24	24	24

*Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

**Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır.

Lojistik performansı ile afet müdahale performansı için korelasyon katsayısı $0,4 < 0,553 < 0,6$ arasında yer almakta olup iki değişken arasında “güçlü ilişki” olduğunu göstermektedir (Küçük, 2016: 250).

Böylece;

Lojistik performansı ve afet müdahale performansı arasında olumlu bir ilişki vardır ve H_1 Hipotezi kabul edilmiştir.

Personel Performansı ve afete müdahale performansı için korelasyon katsayısı $0,820 > 0,80$ olup bu da iki değişken arasında “çok güçlü ilişki” olduğunu göstermektedir (Küçük, 2016: 250).

Böylece personel performansı ve afet müdahale performansı arasında olumlu bir ilişki vardır H₂ Hipotezi kabul edilmiştir.

Korelasyon katsayısı Lojistik Performansı ile personel performansı için $0,4 < 0,465 < 0,6$ arasında değişmekle birlikte arasında “ilişki” olduğunu göstermektedir (Küçük, 2016: 250).

Böylece lojistik performansı ve personel performansı arasında olumlu bir ilişki vardır ve H₃ Hipotezi kabul edilmiştir.

8. Sonuç

Lojistik performansında araçların iyileştirilmesi, ulaşım alternatiflerinin iyileştirilmesi, ekipmanların iyileştirilmesi gibi etkenler afete müdahale performansını da olumlu yönde etkilemiştir, benzer afet büyüklüğüne göre afetten sonuç alma süreleri kısalmış ve başarı artmıştır. Personel performansındaki iyileştirmeler benzer şekilde afet müdahalesinde oldukça etkili olmuştur. Lojistik ve personel iyileştirmeleri afetten sonuç alma ve hayatın normale dönme süresini daha da kısalttığı sonucuna varılmıştır. Lojistik performansında araçların, ulaşımın, ekipmanların vs. afete müdahale de hızlı ve verimli müdahale etmelerine ve hayatın kısa sürede normale dönmesinde ilişkisinin güçlü olduğu sonucuna varılmıştır. Ölüm ve yaraların kurtarılma olasılığı artmış ve daha yerinde ve hızlı müdahaleler ile sonuçlandırılmaktadır. Lojistik performansında araçların, ulaşım, ekipmanların afet müdahalede hızlı ve verimli müdahale etmelerine ve hayatın kısa sürede normale dönmesinde ilişkisinin güçlü olduğu sonucuna varılmıştır. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması, afetlere müdahale edilmesi ve afet sonrasındaki iyileştirme çalışmalarının süratle tamamlanması amacıyla gereken faaliyetlerin planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi ve etkin uygulanması için ülkenin tüm kurum ve kuruluşları arasında işbirliğini sağlayan, çok yönlü, çok aktörlü, bu alanda kaynakların rasyonel kullanılmasını gözetken, faaliyetlerinde disiplinler arası çalışmayı esas alan iş odaklı, esnek ve dinamik yapıda teşkil edilmiş bir kurumdur. Ve bu da AFAD’ın önemini ortaya

koymaktadır.

9. Tartışma

Araştırmamızın verilerinden yola çıkarak afet müdahalede kullanılan araçların hızı organizasyon alt yapısı yeterince gelişmemiş olması, depolama olanakları yetersiz olduğundan bu araç ve uygulamaların geliştirilmesi lojistik performansını arttıracaktır.

Küçük (2016) “Afet Lojistiği Performansı, Personel ve Afet Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi” başlıklı makalesinde aralarındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; iki değişkenin de aralarında anlamlı bir ilişkisi ortaya çıkmıştır.

Akyol (2015) “Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İş Gören Tatmini İle Başarı Algısı İlişkisi: Afad Örneği” Başlıklı yüksek lisans tezi arasındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; iki değişkenin de aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Kamu yararına hizmet veren sivil toplum örgütlerine yönelik performans ölçüm çalışmaları oldukça kısıtlı sayıdadır. Bununla birlikte afet yönetimi alanında geliştirilen ve uluslararası ortamda kabul görerek uygulanan geçerli bir performans ölçüm modelinin eksikliği de bilinmektedir (Rongier, vd., 2010: 189-190; Carreno vd., 2007: 1-3; Dart, 2004: 290). Bu alana yönelik bazı bilimsel araştırmalar yapılmasına rağmen; bu çalışmalar, uyguladıkları standartlar ve kendine özgü karakteristiklerinden dolayı yerel ve ulusal düzeyde kalmışlardır (Cairns vd., 2005: 135-145; Mitchell, 2003; Poister, 2003; Paton, 2003).

Afet yönetim performansının bütüncül bir bakış açısı ile ölçülmesi arzu edilen bir yöntem olsa da, afet şartlarındaki koşullar, farklı aktörlerin devrede olması ve bazen de çok uluslu müdahale ortamından dolayı hükümetlerin afet yönetim performansını sağlıklı olarak ölçmek mümkün olmamaktadır. Bu durumda da, sadece bir ülke için geliştirilen performans kriterleri ile birden çok aktörün ve ülkenin müdahil olduğu karmaşık bir ortamda gerçekleştirilen müdahale performansının değerlendirilemeyeceği açıktır (Tindall ve Hart, 2011: McConnell, 2010)

Türkiye, coğrafi ve iklimsel yapısı gereği doğal afetlerle sıkça karşılaşan bir ülke olup, bilimsel veriler ve istatistikler de bu bilgiyi destekler mahiyettedir (AFAD,

2016). Ülke olarak çeşitli önlemler alınmaya çalışılsa da gönüllülerden oluşan ve insani yardım alanında faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK) gerekliliği ve önemi açıktır. Bu tür kuruluşların desteklenerek gelişimlerine katkı sağlanması afet yönetiminin geleceği açısından önem arz etmektedir (Eryiğit vd., 2012: 60). Yapılan çalışmalar incelendiğinde, STK'ların büyük bir bölümünün afet sonrası yardım ve rehabilitasyon safhasında faaliyetlerini gerçekleştirdiği görülmektedir (Ainuddin vd., 2012: 56).

Araştırmada, Afet lojistiği performansının Afet müdahale performansına onunda personel performansına olumlu bir etkisi vardır. Afet lojistiği ne kadar iyileştirilirse afet yerine varma ve müdahale de o derece hızlanır. Personel performansı da afete müdahale konusunda oldukça etkilidir nitelikli ve yeterli personel olması durumunda afete müdahale daha etkili ve verimli olacaktır. Küçük, Orhan; Dilek, Serkan; Küçük, Nurten (2016) " Afet Lojistiği Performansı Faktörlerinin Önem Düzeylerinin Belirlenmesi" başlıklı makalesinde aralarındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; iki değişkenin de aralarında anlamlı bir ilişkisi ortaya çıkmıştır.

Akyol (2015) "Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İş gören Tatmini İle Başarı Algısı ilişkisi: Afad Örneği" başlıklı yüksek lisans tezi aralarındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmalar genellikle, genel ve bölgesel Lojistik performansı, Afet müdahale performansı ve Personel performansı arasındaki ilişkinin değerlendirildiği ve bu ilişkileri geliştirmek amacı ile sorunların tespit edildiği çalışmadır.

10. Öneriler

Arama ve kurtarma örgütlerinin sergiledikleri performansların daha iyi anlaşılabilmesi ve personelin performanslarını, dolayısıyla da başarı düzeylerini artırılmasının yollarının araştırılması yaşanabilecek afetlerin gerek sonuçlarının kontrol altına alınması ve gerekse de daha fazla can ve mal kaybının yaşanmasının önlenmesinde etkili olabilir. Bu noktada bu araştırma konuyla alakalı ileride yapılabilecek araştırmalar faydalı olabilir.

Bu çalışmanın diğer il afet ve acil durum müdürlüklerinde yapılması afet müdahale performansında yararlı olacağı düşünülmektedir. Afetle ilgili literatür incelendiğinde bu çalışmanın araştırmacılara yol gösterici olup, ilerideki

*A Research For Examining The Relationship Between Logistic Performance
And Disaster Responce Performance (ss. 45- 62) Volkan Mazioğlu*

arařtırmalarında katkı sađlayacađı dűřünülmektedir.

Araştırma verilerinden yola çıkarak afete műdahale de kullanılan araçların hızı, sigorta uygulaması gelişmemiş, depolama olanakları yetersiz olduğundan bu araç ve uygulamaların geliştirilmesi lojistik performansını arttıracaktır.

Faktűr deđerleri dűřűk çıkan kriterler iyileřtirilmeli bunlar

- * Araçların mevcut hali,
- * Depolama olanakları
- * Ekipmanların iyileştirilmesi
- * Personelin eđitim dűzeyindeki artıř
- * Personelin bilinç dűzeyindeki artıřtır.

Halinde;

- * Afet yerine varma sűresi kısalımıř
- * Afet műdahale sűresi kısalımıř
- * Afet ortamının eski haline dűnme sűresi kısalımıř
- * Afetten kurtulanların oranı artımış ve ۆlűm oranı azalımiş
- * Afet mahallinde hayatın normale dűnme sűresi kısalımıř olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akyol, Hikmet (2015) Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İş Gören Tatmini İle Başarı Algısı İlişkisi: Afad Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ay, Okan, Yeşilyurt Efser, (2017) “Lojistik Performansı ve Afet Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi.” *The International New Issues in Social Sciences*. N: 5, pp: 251-258.
- Ainuddin, S., Aldrich, D.P., Routray, J.K., Ainuddin, S., ve Achkazai, A. (2012). “The need for local involvement: Decentralization of Disaster Management Institutions In Baluchistan, Pakistan”, *International Journal Of Disaster Risk Reduction* 6, 50-58.
- B., Harris, M., Hutchison, R. Ve Tricker, M. (2005). “Improving Performance? The Adoption And Implementation Of Quality Systems In UK Nonprofits”, *Nonprofit Management & Leadership* 16 (2), 135-151.
- Bingöl, D. (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., Denizli.
- Bowersox, D. J., & Closs, D. J. (1996). *Logistical Management. The Integrated Supply Chain Process*, McGraw-Hill Publishing.
- Hale, T., Moberg, C. R., (2005). “Improving Supply Chain Disaster Preparedness”, *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, Vol 35, No: 3, pp. 195-207
- Kovacs, G., Spens K. M., (2007). “Humanitarian Logistics in Disaster Relief Operations”, *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, Vol 37, No: 2, pp. 99-114.
- Küçük, Orhan (2016) *Lojistik İlkeleri ve Yönetimi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, Orhan (2016) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ekin Kitapevi, Bursa.
- Küçük, Orhan, Dilek Serkan ve Küçük Nurten (2016) “Afet Lojistiği Performansı ve Afet Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi”, 2. Uluslararası Kafkasya Ortaasya Dış Ticaret ve Lojistik Kongresi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Lambert, D. M., Stock, J. R., & Ellram, L. M. (1998). *Fundamentals of logistics Management*. McGraw-Hill International Editions.
- Rongier, C., Didier, G., Lauras, M. ve Galasso, F. (2010). “Towards a Performance Measurement System to Control Disaster Response”, L. M.

*A Research For Examining The Relationship Between Logistic Performance
And Disadter Respanse Performance (ss. 45- 62) Volkan Mazioğlu*

- Camarinha-Matos et al. (Eds):PRO-Ve-2010, IFIP AICT 336, 189-196.
- Özdemir, İsmail (2007) Performans Değerlendirme Yöntemi Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma ve Model Önerisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tindall, K ve Hart, P. (2011). "Evaluating Government Performance During Consular Emergencies: Toward An Analytical Framework", *Policy and Society* 30, 137-149.
- Van Wassenhove, L. N. V., (2006). "Humanitarian Aid Logistics: Supply Chain Management in High Gear", *Journal of the Operational Research Society*, Vol 57, No: 5, pp. 475-489.

